

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

NACRT

Z A K O N
O NAFTNIM DERIVATIMA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, oktobar 2012. godine

Z A K O N
O NAFTNIM DERIVATIMA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.
(Sadržaj zakona)

Zakonom o naftnim derivatima u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: zakon) uređuju se: strategija razvoja naftnog sektora, politika razvoja naftnog sektora, strateški plan razvoja naftnog sektora, akcioni plan, usklađivanje planova, bilans naftnih derivata, energetske djelatnosti u sektoru naftne privrede, uslovi i način obavljanja energetske djelatnosti, uvoz naftnih derivata, dostavljanje podataka, regulisanje naftnog sektora, nadležnosti i obaveze Regulatorne komisije, energetska dozvola, sadržaj i način izdavanja energetske dozvole, registar energetske dozvole, sigurno snabdijevanje tržišta naftnim derivatima, cijena naftnih derivata, naknada za uspostavu rezervi naftnih derivata, kvaliteta naftnih derivata, označavanje pumpnih automata, kontrola kvaliteta, obim monitorinfa za goriva nižeg kvalitetnog nivoa, stavljanje u promet LPG u bocama, operativne zalihe, obavezne zalihe, rezerve naftnih derivata, Operator rezervi naftnih derivata i djelatnost Operatora, upravni i inspekcijski nadzor.

Član 2.
(Definicije i pojmovi)

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

a) dobavljač tečnih goriva je pravno lice koje tečna goriva proizvodi, uvozi i/ili daje u promet i koristi za sagorijevanje radi proizvodnje toplinske energije

b) energetska dozvola znači ovlaštenje za obavljanje djelatnosti u sektoru naftne privrede koje daje Regulatorna komisija,

c) energetske subjekt znači pravno lice sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Federacija BiH) koje je upisano u sudski registar i obavlja jednu ili više energetske djelatnosti u sektoru naftne privrede,

d) fizičko-hemijske osobine tečnih goriva znače osobine koje moraju biti takve da ne prouzrokuju kritično zagađenje okoline i da su u skladu sa Odlukom o kvalitetu tečnih naftnih goriva („Službeni glasnik BiH“, br. 27/02, 28/04, 16/05, 14/06, 22/07, 101/08, 71/09, 58/10 i 73/10). (u daljem tekstu: Odluka).

e) granične vrijednosti znače najveće dozvoljene količine ukupnog sumpora, olova, ukupnih aromata, benzena, polihlorisanih bifenila i najmanje odnosno najveće vrijednosti drugih karakteristika kvaliteta tečnih proizvoda:

- 1) oksidaciona stabilnost,
- 2) istraživački oktanski broj,
- 3) motorni oktanski broj,
- 4) tačka filtrabilnosti - CFPP,
- 5) tačka tečenja,
- 6) tačka paljenja,

- 7) područje destilacije,
- 8) cetanski indeks,
- 9) cetanski broj,
- 10) sredstva za označavanje,
- 11) gustina na 15°C,
- 12) voda,
- 13) boja i drugo.

f) inspeksijsko tijelo znači pravno lice koje ocjenjuje usklađenost kvaliteta tečnih naftnih goriva sa Odlukom, a koja se stavljaju u promet na tržištu Bosne i Hercegovine.

g) krajnji korisnik znači pravno lice koje naftne derivate:

- 1) stavlja u maloprodaju ili
- 2) koristi za pretvaranje u toplotnu ili
- 3) koristi za pretvaranje u mehaničku energiju i posjeduje internu stanicu za snabdijevanje gorivom ili
- 4) koristi u tehnološkom procesu proizvodnje.

h) kvalitet naftnih derivata znači kvalitet goriva određen fizičko-hemijskim osobinama goriva i graničnim vrijednostima dozvoljenih količina ukupnog sumpora, olova, ukupnih aromata, benzena, polihlorisanih bifenila i najmanje, odnosno, najveće vrijednosti drugih karakteristika kvaliteta tečnih proizvoda,

i) LPG znači tečni naftni gas

j) Ministar znači ministar Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije;

k) Ministarstvo znači Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije,

l) naftni derivati znači proizvodi dobijeni rafinacijom iz sirove nafte (motorni benzini, benzini za vazduhoplove, dizel goriva, gasna ulja, ulja za loženje, brodska goriva, gorivo za mlazne motore, petroleji, bitumeni, naftni koks i LPG),

m) naknada za uspostavu rezervi naftnih derivata (u daljem tekstu: Naknada) je javni prihod a znači novčani dodatak na maloprodajnu cijenu naftnih derivata namijenjen za uspostavljanje rezervi naftnih derivata u Federaciji BiH,

n) operativne zalihe naftnih derivata znači količine naftnih derivata koje, za svoje potrebe, formiraju obaveznici osiguranja operativnih zaliha radi osiguranja stabilnosti snabdijevanja u slučaju kratkotrajnih prekida u snabdijevanju tržišta Federacije BiH,

o) Operator rezervi naftnih derivata (u daljem tekstu: Operator) označava energetske subjekta koji skladišti, nabavlja, zadržava i raspoloživo naknadom u skladu sa ovim zakonom,

p) prodavač LPG u bocama znači pravno lice koja prodaje LPG u bocama po ovlaštenju i pod nadzorom energetske subjekta,

q) trgovanje LPG znači uvoz, transport, skladištenje, trgovina na veliko, punjenje i prodaja LPG u bocama,

r) Regulatorna komisija znači Regulatorna komisija za energiju u Federaciji BiH;

s) rezerve naftnih derivata znače količina naftnih derivata uskladištenih na teritoriji Federacije BiH u vlasništvu Vlade Federacije BiH (u daljem tekstu: Vlada), koje su uspostavljene sa ciljem snabdijevanja naftnim derivatima za slučaj prijetnje energetske sigurnosti Federacije BiH, uzrokovane vanrednim poremećajima u snabdijevanju,

t) sigurno snabdijevanje označava principe organizovanja naftnog sektora na način da se obezbijede neophodne količine, kvalitet naftnih derivata i tehnički uslovi funkcionisanja sistema,

u) skladištenje naftnih derivata označava energetske djelatnost čuvanja naftnih derivata na propisan način u posebnim prostorima i

v) transport naftnih derivata označava energetska djelatnost transporta naftnih derivata drumskim ili željezničkim saobraćajem,

II. STRATEGIJA, POLITIKA I PLANIRANJE RAZVOJA NAFTNOG SEKTORA

Član 3.

(Strategija razvoja naftnog sektora)

(1) Ministarstvo izrađuje, Vlada predlaže, a Parlament Federacije BiH (u daljem tekstu: Parlament Federacije) donosi Energetska strategiju Federacije BiH (u daljem tekstu: Energetska strategija Federacije BiH).

(2) Sastavni dio Energetske strategije Federacije je Strategija razvoja naftnog sektora Federacije BiH (u daljem tekstu: Strategija razvoja naftnog sektora).

(3) Strategija razvoja naftnog sektora sastoji se od:

a) Politike razvoja naftnog sektora,

b) Strateškog plana razvoja naftnog sektora (u daljem tekstu: Strateški plan) ,

c) Akcionog plana koji definiše strateške aktivnosti koje se trebaju implementirati (u daljem tekstu: Akcioni plan).

(4) Strategija razvoja naftnog sektora donosi se za period od najmanje deset (10) godina.

(5) Strategiju razvoja naftnog sektora razmatra i ažurira Ministarstvo svake dvije godine, a izmjene i dopune iste vrše se po proceduri iz stava (1) ovog člana.

(6) Politika razvoja naftnog sektora i Strateški plan donosi se za period od najmanje deset (10) godina, razmatra se najmanje svake dvije godine i ažurira po potrebi, a izmjene i dopune istih vrše se po proceduri iz stava (1) ovog člana.

(7) Strategija razvoja naftnog sektora utvrđuje razvoj infrastrukture usklađeno sa Strateškim planom i Prostornim planom Federacije BiH, istovremeno utvrđujući potrebna ulaganja u javnu infrastrukturu, kao i očekivani nivo ulaganja domaćih i stranih ulagača u naftni sektor.

(8) Strategija razvoja naftnog sektora priprema se u saradnji sa kantonima.

Član 4.

(Politika razvoja naftnog sektora)

(1) Vlada provodi politiku naftnog sektora u skladu sa Strategijom razvoja naftnog sektora.

(2) Politikom razvoja naftnog sektora se obezbjeđuje:

a) osiguranje sigurnog, pouzdanog i kvalitetnog snabdjevanja naftnim derivatima;

b) promovisanje uravnoteženosti razvoja naftnog sektora u cjelini;

c) promovisanje korištenja biogoriva;

d) osiguranja efikasnog korištenja i proizvodnje naftnih derivata;

e) zaštite prava i interesa svih učesnika u naftnom sektoru;

f) osiguranja zaštite životne okoline (ekološke ravnoteže) pri obavljanju energetske djelatnosti;

g) promovisanje investicija u naftnom sektoru;

h) promovisanje konkurencije u sektoru naftne privrede prema principima nediskriminacije i transparentnosti i promovisanje konkurencije na veleprodajnom i maloprodajnom tržištu;

Član 5.
(Strateški plan razvoja naftnog sektora)

(1) Strateški plan obuhvata slijedeće:

a) Razvoj infrastrukture, rekonstrukcije postojećih i izgradnju novih objekata, s ciljem obezbjeđenja sigurnosti snabdjevanja uz uvažavanje tehnoloških i ekonomskih kriterija, a u skladu sa kriterijima za zaštitu životne sredine;

b) Razvoj i mjere za podsticanje istraživanja rezervi sirove nafte na teritoriji Federacije BiH;

c) Razvoj i mjere za podsticanje povećanja efikasnosti korištenja energije;

d) Dugoročnu projekciju bilansa sa definisanom dinamikom i načinom ostvarivanja i praćenja razvoja, iz prethodne tri alineje ovog člana, uključujući i ocjenu ostvarenih efekata;

e) Uvođenje novih standarda i tehnologija u naftni sektor;

f) Mjere podrške institucijama zaduženim za energiju u Federaciji BiH;

g) Okvirna finansijska sredstva za realizaciju Plana razvoja naftnog sektora.

(2) Strateški plan iz stava (1) ovog člana mora biti usklađen sa prostornim planom Federacije BiH.

Član 6.
(Akcioni plan)

(1) Radi ostvarivanja ciljeva utvrđenih Politikom naftnog sektora i Strateškim planom, donosi se Akcioni plan na period od 5 godina.

(2) Akcioni plan iz stava (1) ovog člana sadrži:

a) način, dinamiku i mjere za ostvarivanje Strateškog plana,

b) dinamiku i rokove izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih objekata,

c) podatke o subjektima odgovornim za realizaciju planiranih programa i projekata,

d) podatke o visini potrebnih finansijskih sredstava, izvorima finansiranja, uključujući i procjenu nivoa ulaganja domaćih i stranih investitora u naftni sektor i

e) druge elemente značajne za sprovođenje Strateškog plana.

(3) Za nadzor nad provođenjem Strateškog plana i Akcionog plana nadležno je Ministarstvo.

(4) Ministarstvo izrađuje i dostavlja Vladi godišnji Izvještaj o realizaciji Strateškog plana i Akcionog plana.

(5) Izvještaj iz stava (4) ovog člana sadrži:

a) rezultate ostvarene u prethodnoj godini u odnosu na postavljene ciljeve,

b) ocjenu uticaja ostvarenih rezultata implementacije,

c) prijedlog mjera za povećanje efikasnosti implementacije i

d) ocjenu potrebe dorade Strateškog plana i Akcionog plana.

Član 7.
(Usklađivanje planova)

(1) Dugoročni i kratkoročni planovi energetske subjekata, Regulatorne komisije za energiju u Federaciji BiH, kao i drugih subjekata u naftnom sektoru trebaju biti usklađeni sa Strategijom razvoja naftnog sektora.

(2) Jedinice lokalne i kantonalne uprave su obavezni da harmoniziraju svoja planska dokumenta i dokumenta energetske razvoja sa Strategijom razvoja naftnog sektora.

Član 8. **(Bilans naftnih derivata)**

(1) Godišnji bilans naftnih derivata donosi se u okviru energetske bilansa.

(2) Bilans iz stava (1) ovog člana se donosi najkasnije do 31. oktobra tekuće godine za iduću godinu i obavezno sadrži:

- a) plan potreba po pojedinim vrstama naftnih derivata;
- b) plan obezbjeđenja pojedinih vrsta naftnih derivata;
- c) način na koji se osiguravaju potrebe snabdjevanja po pojedinim vrstama naftnih derivata;
- d) godišnji plan, odnosno mjesečne planove nabavke naftnih derivata;
- e) godišnji plan, odnosno mjesečne planove potrošnje naftnih derivata;
- f) plan gubitaka zbog evaporacije, kala i rastura uskladištenih naftnih derivata;
- g) plan zaliha naftnih derivata;
- h) plan organizacije remonta i rekonstrukcija skladišnih kapaciteta;
- i) godišnji nivo raspoloživih rezervnih kapaciteta postrojenja i objekata;

III. ENERGETSKE DJELATNOSTI U SEKTORU NAFTNE PRIVREDE

Član 9. **(Energetske djelatnosti)**

Energetske djelatnosti u sektoru naftne privrede u smislu ovog zakona, su:

- a) proizvodnja naftnih derivata,
- b) trgovina na veliko naftnim derivatima,
- c) transport naftnih derivata drumskim ili željezničkim saobraćajem uključujući i transport LPG,
- d) trgovina na malo naftnim derivatima,
- e) skladištenje naftnih derivata i
- f) trgovanje LPG.

Član 10. **(Način obavljanja energetske djelatnosti)**

Energetske djelatnosti iz člana 9. ovog zakona obavljaju se na način kojim se obezbjeđuje sigurno snabdjevanje potrošača na principima konkurencije, nediskriminacije, energetske efikasnosti, zaštite životne sredine, transparentnosti i čuvanja poslovne tajne učesnika na tržištu naftnih derivata.

Član 11. **(Uslovi za obavljanje energetske djelatnosti)**

(1) Za obavljanje energetske djelatnosti iz člana 9., tač. a), b), c), e) i f) ovog zakona, energetski subjekt mora posjedovati energetsku dozvolu.

(2) Za obavljanje energetske djelatnosti iz člana 9. tačke b) ovog zakona energetski subjekt mora:

a) obezbijediti vlastita ili iznajmljena skladišta zapremine minimalno 500 m³ u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona;

b) obezbijediti vlastita ili iznajmljena skladišta zapremine minimalno 1000 m³ u roku od osamnaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona;

c) obezbijediti vlastita ili iznajmljena skladišta zapremine minimalno 2000 m³ u roku od trideset mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona;

(3) Za obavljanje energetske djelatnosti iz člana 9. tačka c) ovog zakona energetski subjekt mora posjedovati certifikate za prevoz opasnih materija za svaku jedinicu koju koristi za transport, te odgovarajuće dozvole za vozače;

(4) Za obavljanje energetske djelatnosti iz člana 9. tačke f) ovog zakona energetski subjekt mora:

a) raspolagati vlastitim ili iznajmljenim skladišnim prostorom (terminal za LPG) izgrađenim u skladu sa važećim propisima o izgradnji i opremanju postrojenja za zapaljive tečnosti i uskladištenju i pretakanju zapaljivih tečnosti, a čiji kapacitet mora iznositi minimalno 150 m³ u jednom ili više rezervoara i najmanje jednu vlastitu cisternu za promet LPG-a i

b) ukoliko raspolaže punionicom LPG mora posjedovati boce za punjenje u količini većoj od 2000 boca kapaciteta od 10kg i uređajem za ispitivanje nepropusnosti prilikom punjenja boca.

(5) Skladišta iz st. (2) i (5) ovog člana moraju odgovarati odredbama Pravilnika o tehničkim i drugim uslovima koje trebaju ispunjavati skladišta tečnih naftnih goriva – terminala.

Član 12.

(Uvoz naftnih derivata)

Za obavljanje poslove uvoza naftnih derivata, energetski subjekt mora posjedovati:

a) energetsku dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti iz člana 9. tačka b) ovog zakona

b) rješenje Federalnog ministarstva trgovine, u skladu sa Zakonom o unutrašnjoj trgovini („Službene novine Federacije BiH“ broj. 40/10).

Član 13.

(Izgradnja objekta i zaštita okoline)

(1) Energetski subjekti su dužni graditi, koristiti i održavati energetske objekte u skladu sa Zakonom o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“ br. 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10, 45/10).

(2) Energetski subjekti iz stava (1) ovog člana dužni su se pridržavati i odredbi Zakona o zaštiti prirode („Službene novine Federacije BiH, broj 33/03).

Član 14.

(Dostavljanje podataka)

(1) Energetski subjekti koji obavljaju energetske djelatnosti iz člana 9. tač. a), b), d), e) i f) ovog zakona dužni su Ministarstvu dostavljati podatke u skladu sa propisom iz stava (2) ovog člana.

(2) Ministar će, u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovog zakona, donijeti Pravilnik o dostavljanju podataka iz naftnog sektora, kojim će propisati obavezu dostavljanja podataka o mjesečnim i godišnjim prometovanim količinama naftnih derivata razvrstanim po vrsti naftnog derivata, tarifnom broju, dobavljaču i zemlji porijekla. Istim pravilnikom regulisat će se i dostava podataka koji se odnose na plasman naftnih derivata na tržištu Federacije BiH razvrstani po vrsti naftnog derivata, tarifnom broju i dobavljaču.

IV. REGULISANJE NAFTNOG SEKTORA

Član 15.

(Regulisanje energetske djelatnosti)

(1) Regulisanje energetske djelatnosti iz člana 9. ovog zakona vrši Regulatorna komisija.

(2) Nadležnosti, obaveze i organizacijska struktura Regulatorne komisije biće detaljno definisane Statutom.

Član 16.

(Osnovne nadležnosti Regulatorne komisije)

(1) Regulatorna komisija, u smislu ovog zakona, ima slijedeće nadležnosti:

a) nadzor i regulisanje odnosa između uvoznika, trgovaca na veliko, trgovaca na malo, transportera i kupaca naftnih derivata, u skladu sa ovim zakonom i provedbenim aktima Regulatorne komisije;

b) izdavanje ili oduzimanje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti;

(2) Regulatorna komisija osigurava nediskriminaciju, efikasnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta naftnih derivata, obraćajući posebnu pažnju na sigurnost snabdjevanja naftnim derivatima.

Član 17.

(Osnovne obaveze Regulatorne komisije)

U izvršavanju svojih ovlaštenja i obavljanju svojih funkcija, u smislu ovog zakona, Regulatorna komisija je obavezna da:

a) u skladu sa politikom i reformom naftnog sektora osigura transparentne i ravnopravne odnose između svih učesnika na tržištu;

b) štiti prava učesnika u naftnom sektoru (uvoznika, trgovaca na veliko, trgovaca na malo, transportera i kupaca naftnih derivata) putem usklađivanja njihovih interesa;

c) stvara uslove za konkurentnost na tržištu naftnih derivata;

Član 18.

(Energetska dozvola)

(1) Energetske dozvole za obavljanje energetske djelatnosti, iz člana 11. stav (1) ovog zakona, daje Regulatorna komisija.

(2) Energetska dozvola nije potrebna za:

a) trgovinu na malo naftnim derivatima,

b) skladištenje naftnih derivata i LPG-a koji se koriste za vlastite potrebe u količini koja ne prelazi nivo od 100 tona/godišnje i

c) prodaju LPG u bocama po ovlaštenju i pod nadzorom energetskeg subjekta koji posjeduje dozvolu za trgovanje LPG-om.

Član 19.

(Sadržaj energetske dozvole)

(1) Energetska dozvola sadrži slijedeće elemente:

- a) naziv energetskeg subjekta,
- b) energetskeg djelatnost za koju je podnesen zahtjev za davanje energetske dozvole,
- c) spisak objekata i podatke o kapacitetu objekata za obavljanje određene energetske djelatnosti,
- d) podatke u pogledu ispunjenosti kriterija za obavljanje određene energetske djelatnosti i
- e) period na koji se daje energetska dozvola.

(2) Regulatorna komisija daje energetskeg dozvolu u formi rješenja.

(3) Rješenja iz stava (2) ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

Član 20.

(Izdavanje energetske dozvole)

Energetska dozvola se može dati pravnom licu:

- a) koji je registrovan za obavljanje energetske djelatnosti,
- b) koji je tehnički kvalifikovan za obavljanje energetske djelatnosti,
- c) koji ima u radnom odnosu potreban broj stručno osposobljenih zaposlenika, ukoliko su takvi zaposlenici neophodni za obavljanje energetske djelatnosti za koju je podnesen zahtjev za energetskeg dozvolu (što dokazuje potvrdom o položenom stručnom ispitu),
- d) koji raspolaže finansijskim sredstvima, ili dokaže da ih može obezbjediti, potrebnim za obavljanje energetske djelatnosti,
- e) kojem nije oduzeta energetska dozvola za obavljanje energetske djelatnosti za koju traži energetskeg dozvolu u posljednjih deset godina koja prethodi godini podnošenja zahtjeva,
- f) čiji članovi uprave, odnosno, druge njima odgovorne osobe nisu bili u posljednjih pet godina pravomoćno osuđeni za kazneno djelo povezano s obavljanjem energetskeg djelatnosti.

Član 21.

(Stručni ispit)

(1) Stručna osposobljenost za obavljanje poslova iz naftnog sektora, navedenih u stavu (2) ovog člana, provjerava se polaganjem stručnog ispita.

(2) Poslovi iz naftnog sektora, za koje je potreban stručni ispit su:

- a) Odgovorno lice u skladištu/terminalu naftnih derivata i
- b) Odgovorno lice u skladištu/pretakalištu LPG

(3) Ministar će, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti Pravilnik o uslovima, načinu i troškovima polaganja stručnih ispita za odgovorne radnike iz energetskega sektora.

(4) Stručni ispit se polaže pred stručnom komisijom koju imenuje Ministar.

(5) Aktom o imenovanju komisije određuje se broj članova stručne komisije, vrijeme na koje se komisija imenuje i naknada za rad u stručnoj komisiji.

(6) Stručni ispiti koji su položeni do momenta stupanja na snagu ovog zakona pred ovlaštenim institucijama smatraju se važećim.

Član 22.

(Oduzimanje energetske dozvole)

Energetska dozvola se, prije isteka njenog važenja, može oduzeti:

a) privremeno, ako energetski subjekt prestane ispunjavati neki od uslova iz člana 19. stav 1. tač. a), b), c) ili d) ovoga zakona,

b) trajno, ako energetski subjekt ne otkloni nedostatak u roku određenom aktom o privremenom oduzimanju dozvole ili ne otkloni nedostatke u radu u roku određenom rješenjem nadležnog inspektora.

Član 23.

(1) Regulatorna komisija će oduzeti energetske dozvolu ukoliko utvrdi da nosilac dozvole:

a) ne poštuje uslove i rokove postavljene energetske dozvolom,

b) ne obavlja odobrenu energetske djelatnost o čemu je bio dužan obavijestiti Regulatornu komisiju,

c) ne dostavlja Regulatornoj komisiji tražene podatke i informacije,

d) namjerno dostavi Regulatornoj komisiji netačne podatke i informacije,

e) ne omogući Regulatornoj komisiji direktan pristup opremi i dokumentaciji,

f) postane finansijski nesolventan, odnosno proglasi stečaj ili likvidaciju,

(2) Regulatorna komisija može, na osnovu izvještaja Federalne uprave za inspeksijske poslove, oduzeti energetske dozvolu ukoliko nosilac dozvole ne izvršava obaveze utvrđene odredbama ovog zakona koje se odnose na kontrolu kvaliteta naftnih derivata.

(3) Postupku oduzimanja energetske dozvole prethodi pisana opomena Regulatorne komisije. Nakon što Regulatorna komisija zaprimi odgovor na opomenu od nosioca energetske dozvole, ili isti ne odgovori u roku koji odredi Regulatorna komisija, provodi se postupak oduzimanja energetske dozvole. Ukoliko u toku postupka, nosilac energetske dozvole ispuni propisane uslove za obavljanje energetske djelatnosti, Regulatorna komisija može obustaviti postupak oduzimanja energetske dozvole.

(4) Postupak za oduzimanje energetske dozvole se obavlja na isti način kao i postupak za davanje dozvole.

Član 24.

(Registar energetske dozvole)

(1) Regulatorna komisija vodi registar energetske dozvole.

(2) Registar energetske dozvole se sastoji od svih spisa (predmeta) koji obuhvataju sve akte i priloge koji se odnose na isto pitanje i čine posebnu cjelinu.

(3) RegistarSKI spis sadrži :

- a) zahtjev za davanje energetske dozvole za obavljanje licencirane energetske djelatnosti,
  - b) dokumente i priloge koji se podnose uz zahtjev za davanje energetske dozvole,
  - c) rješenje po zahtjevu,
  - d) energetska dozvola za obavljanje licencirane energetske djelatnosti, rješenje o izmjenama i dopunama, obnavljanju ili oduzimanju energetske dozvole,
- (4) Regulatorna komisija vodi zbirni registar u elektronskom obliku koji sadržava sljedeće podatke:
- a) registarski broj energetske dozvole,
  - b) naziv i sjedište nosioca energetske dozvole,
  - c) datum upisa u registar energetskih dozvola,
  - d) identifikacioni broj nosioca energetske dozvole,
  - e) datum izdavanja energetske dozvole,
  - f) datum isteka energetske dozvole,
  - g) datum donošenja rješenja o izmjenama, dopunama, obnavljanju ili oduzimanju energetske dozvole.
- (5) Izvod iz registra je javna isprava.

Član 25. **(Pravilnik o izdavanju energetskih dozvola)**

Pravilnikom o izdavanju energetskih dozvola za obavljanje energetske djelatnosti iz sektora naftne privrede, koji donosi Ministarstvo u saradnji sa Regulatornom komisijom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, utvrđuju se:

- vrste energetskih dozvola
- postupak podnošenja zahtjeva
- potrebni akti i dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev
- formulari za podnošenje zahtjeva
- period važenja energetske dozvole
- kriteriji za izdavanje energetske dozvole
- uslovi energetske dozvole (zajednički i posebni)
- zahtjev za dodatnim informacijama
- obnavljanje energetske dozvole
- izmjene i dopune energetske dozvole

Član 26. **(Uslovi nadgledanja)**

- (1) Regulatorna komisija nadgleda obavljanje licencirane energetske djelatnosti.
- (2) Nositelj energetske dozvole, za vrijeme trajanja energetske dozvole, Regulatornoj komisiji dostavlja izvještaj o svim promjenama, vezanim za kriterije definisane Pravilnikom iz člana 25. ovog zakona, odmah po nastanku promjena.
- (3) Nositelj energetske dozvole, za vrijeme trajanja energetske dozvole, Regulatornoj komisiji dostavlja godišnji izvještaj o finansijskom poslovanju.
- (4) Nositelj energetske dozvole dostavlja sve podatke koje Regulatorna komisija traži u toku vremenskog perioda za koji je energetska dozvola izdata.
- (5) Regulatorna komisija može izvršiti i kontrolu postrojenja i dokumenata vezanih za energetska dozvola u prostorijama (periodično najavljene i nenajavljene posjete).

(6) Regulatorna komisija nadgleda sve aspekte usaglašavanja nosioca energetske dozvole sa uslovima energetske dozvole, kao i svim odredbama ovog zakona.

(7) Regulatorna komisija nadgleda pridržavanje nosioca energetske dozvole uslova iz energetske dozvole i ovog zakona.

Član 27.

(1) Do potpunog uspostavljanja organizacione strukture Regulatorne komisije funkciju regulatora u sektoru naftne privrede obavlja Ministarstvo.

(2) Stručnu komisiju za utvrđivanje ispunjenosti zahtijeva definisanih Pravilnikom iz člana 25. ovog zakona (u daljnjem tekstu: Komisija) imenuje Ministar.

(3) Aktom o imenovanju komisije određuje se broj članova stručne komisije, vrijeme na koje se komisija imenuje i naknada za rad u stručnoj komisiji.

(4) Stručna komisija Zapisnikom utvrđuje činjenično stanje iz stava (2) ovog člana.

(5) Zapisnik pored opštih elemenata sadrži i uslove energetske dozvole propisane Pravilnikom iz člana 25. ovog zakona. Stručna komisija predlaže Ministru donošenje rješenja u skladu sa ovim zakonom i internim aktima Ministarstva.

V. SIGURNOST SNABDIJEVANJA TRŽIŠTA NAFTNIM DERIVATIMA

Član 28.

(Sigurnost snabdijevanja)

(1) Ministarstvo nadzire i preduzima aktivnosti u svrhu bezbjednog, redovnog i kvalitetnog snabdijevanja naftnim derivatima.

(2) Vlada na prijedlog Ministarstva, donosi Plan intervencije u slučaju poremećaja na tržištu Bosne i Hercegovine i neočekivanog ili neprekidnog nedostatka naftnih derivata, velikih prirodnih nepogoda, tehnoloških katastrofa ili neočekivanog i visokog rasta cijena nafte i naftnih derivata na svjetskom tržištu.

Član 29.

(Cijene naftnih derivata)

(1) Cijene naftnih derivata formiraju se u skladu sa tržišnim uslovima.

(2) U slučaju poremećaja na tržištu naftnih derivata u Federaciji BiH ili u slučajevima ozbiljnih prekida u snabdijevanju, Vlada može propisati način određivanja najviše cijene pojedinih naftnih derivata, na prijedlog Federalnog ministarstva trgovine, a nakon prethodno pribavljenog mišljenja Ministarstva.

(3) Obračun iz stava (2) ovog člana zasniva se na mjerljivim tržišnim elementima, a uključuje: cijenu naftnih derivata na tržištu, devizni kurs, uvoznu carinu, troškove primarnog skladištenja i distribucije, maržu, posebne poreze i ostale utvrđene prihode proračuna.

Član 30.

(Naknada za uspostavu rezervi naftnih derivata)

- (1) Naknada je novčani dodatak na maloprodajnu cijenu naftnih derivata namijenjen za uspostavljanje rezervi naftnih derivata u Federaciji BiH i predstavlja javni prihod.
- (2) Naknada iz stava (1) ovog člana se dodaje na maloprodajnu cijenu svih naftnih derivata u distribuciji u iznosu od 0,01KM/l.
- (3) Način namjenskog utroška sredstava utvrđuje Vlada na prijedlog Ministarstva.
- (4) Namjenskim utroškom sredstava iz stava (3) ovoga člana, se smatra:
- kupovina naftnih derivata s ciljem formiranja rezervi naftnih derivata,
  - ugovaranje osiguranja rezervi naftnih derivata,
  - kontrola kvalitete rezervi naftnih derivata,
  - obezbjedenje tehničko-tehnološke ispravnosti postrojenja i skladišta za skladištenje naftnih derivata i
  - troškovi rada operatora
- (5) Energetski subjekti koji se bave energetskom djelatnosti iz člana 9. tačke d) ovog zakona prilikom prodaje naftnih derivata na benzinskim stanicama dužni su, na ispostavljenom računu/fakturi, posebno evidentirati iznos Naknade.
- (6) Energetski subjekti iz stava (5) ovog člana su dužni naplaćenu Naknadu uplatiti na namjenski transakcijski račun, najkasnije narednog radnog dana za prethodni dan.
- (7) Ministarstvo će pravilnikom iz člana 14. stav (2) ovog zakona propisati sadržaj i način dostave podataka o uplatama Naknade.
- (8) Na prijedlog Ministarstva Vlada donosi uredbu kojom će urediti način namjenskog utroška sredstava prikupljenih po osnovu Naknade iz stava (1) ovog člana.

Član 31. (Kvalitet naftnih derivata)

- (1) Naftni derivati koji se uvoze i/ili stavljaju u promet na tržište Federacije BiH moraju zadovoljavati kvalitet utvrđen standardima:
- a) bezolovni motorni benzini – BAS EN 228:2008
  - b) dizel goriva – BAS EN 590:2008
  - c) Lož ulje ekstra lako „LUEL“ – BAS 1002:2004
  - d) Lož ulje lako specijalno „LS“, srednje „S“ i teško „T“ moraju zadovoljavati fizičko-hemijske karakteristike definisane važećim standardima i Odlukom.
  - e) LPG, za upotrebu u automobilima BAS EN 589:2011
  - f) LPG, za upotrebu u industriji i domaćinstvima JUS B.H2.134:1962 - do donošenja BAS standarda,
- (2) Osim goriva sa graničnim vrijednostima definisanim standardima iz stava (1) ovog člana, odnosno Odlukom, na tržište Federacije BiH se mogu uvesti goriva višeg kvalitetnog nivoa.
- (3) Naftni derivati koji se prodaju na tržištu mogu sadržavati biogoriva u skladu sa EU direktivama, propisima o kvalitetu biogoriva, kvalitetu naftnih goriva i drugim propisima koji su na snazi u Federaciji BiH.
- (4) Energetski subjekti koji uvoze i / ili stavljaju u promet naftne derivate iz st. (1), (2) i (3) ovog člana dužni su da uz navedeno gorivo prilože dokumenta definisana Odlukom.
- (5) Energetskim subjektima koji uvoze i / ili stavljaju u promet naftne derivate iz st. (1) i (2) ovog člana nije dozvoljeno korištenje sredstava za poboljšanje parametara goriva direktnim dodavanjem gorivu u toku transporta, terminalu ili na benzinskoj pumpi.

Član 32.

(Unutrašnji promet gorivom nižeg kvalitetnog nivoa iz domaće proizvodnje)

Izuzetno, na osnovu Odluke, u promet se mogu pustiti i goriva nižeg kvaliteta od onog propisanog u članu 31. ovog zakona, ukoliko se radi o domaćoj proizvodnji.

Član 33. (Označavanje pumpnih automata)

Na benzinskim pumpama koje prodaju naftne derivate iz člana 32. ovog zakona, pumpni automati, putem kojih se prometuje predmetno gorivo, moraju biti obilježeni oznakom: „Nije po evropskom standardu“.

Član 34. (Kontrola kvaliteta)

(1) Praćenje kontrole kvaliteta i količina naftnih derivata (u daljnjem tekstu: Monitoring) vrši se u skladu sa Odlukom i ovim zakonom.

(2) Monitoring se obavlja po Programu utvrđivanja usklađenosti kvaliteta tečnih naftnih goriva (u daljnjem tekstu: Program) koji, najmanje jednom godišnje pravilnikom propisuje Ministarstvo.

(3) Program propisuje obim monitoringa svih vrsta tečnih goriva i LPG i dinamiku provođenja monitoringa za svakog energetskog subjekta posebno.

(4) Dinamiku provođenja monitoringa definisanu po energetskom subjektu, energentu, broju uzoraka i inspekcijском tijelu utvrđuje Ministarstvo najmanje jednom mjesečno i dostavlja Federalnoj upravi za inspekcijske poslove – Tehnička inspekcija. Na osnovu dinamike provođenja monitoringa Federalna uprava za inspekcijske poslove dostavlja Naredbu inspekcijским tijelima za uzimanje uzoraka.

(5) Monitoring kvaliteta goriva provodi inspekcijско tijelo koje koristi usluge akreditovane laboratorije, a koji su sa sjedištem na teritoriji Federacije BiH, o čemu izdaje Uvjerenje o usklađenosti.

(6) Ukupan broj uzoraka jednog energenta, definisanih Programom, proporcionalno će se rasporediti na akreditovana i ovlaštena inspekcijска tijela u skladu sa obimom akreditacije ispitnih laboratorija.

(7) Izvještaj o provedbi dinamike provođenja monitoringa za prethodni mjesec, Inspekcijска tijela dostavljaju Ministarstvu i Federalnoj upravi za inspekcijske poslove najkasnije do 7. u tekućem mjesecu, osim Uvjerenja o usklađenosti kvaliteta za goriva koja ne zadovoljavaju kvalitetu koja se dostavljaju odmah.

(8) Energetski subjekt nema mogućnost izbora inspekcijског tijela i dužan je dozvoliti uzorkovanje propisano stavom (4) ovog člana.

(9) Kontrolu provođenja Programa, po dinamici iz stava (4) ovog člana, obavlja Federalna uprava za inspekcijske poslove.

(10) Troškove izvođenja monitoringa snosi energetski subjekt.

(11) Metodologiju izračuna troškova izvođenja monitoringa donosi Regulatorna komisija. Na osnovu ove metodologije, najmanje jednom godišnje, Regulatorna komisija utvrđuje iznos troškova izvođenja monitoringa.

(12) Kontrolu prometa naftnih derivata obavljaju organi tržišne inspekcije, koji, pored količinske i organoleptičke kontrole kontrolišu i usklađenost dokumenta koja prate

tečna naftna goriva koja se stavljaju u promet na tržište Federacije BiH sa Odlukom i ovim zakonom, o čemu izdaju Potvrdu.

(13) Sadržaj Potvrde iz stava (12) ovog člana definisan je Pravilnikom iz člana 14. stav (2) ovog zakona.

(14) U slučaju da organi tržišne inspekcije utvrde da energetski subjekt nije blagovremeno dostavio izvještaj o prometu naftnim derivatima ili je dostavio pogrešne podatke, nalažu upravne i druge mjere u skladu sa svojim ovlaštenjima i o istim izvještavaju Ministarstvo.

Član 35.

(Obim monitoringa za goriva nižeg kvalitetnog nivoa i LPG)

(1) Za naftne derivate iz člana 32. ovog zakona obim minimalnog monitoringa se određuje u skladu sa Obimom monitoringa preciziranim Odlukom.

(2) Broj uzoraka za LPG utvrđuje se na osnovu prometovanih količina LPG-a u protekloj godini.

(3) Obim, način i uslovi vršenja monitoringa kvaliteta LPG iz stava (2) ovog člana definiše se pravilnikom koji će donijeti Ministarstvo u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 36.

(Stavljanje u promet LPG u bocama)

(1) LPG u bocama u promet može stavljati energetski subjekt koji ima energetska dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti iz člana 9. tačka f) ovog zakona.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, LPG u bocama na tržište može stavljati i Prodavač pod uslovom da je sklopio Ugovor o ovlaštenju i nadzoru sa energetskim subjektom iz stava (1) ovog člana.

(3) Energetski subjekt iz stava (1) ovog člana dostavlja Ministarstvu:

a) Obavijest koja sadrži ime i adresu Prodavača, sa regijom prodaje, najkasnije 7 dana po sklapanju pojedinačnog Ugovora o ovlaštenju i nadzoru prodaje sa Prodavačem i

b) Listu svih Prodavača, najkasnije do 15. decembra za svaku narednu godinu.

Član 37.

(Operativne zalihe)

(1) Operativne zalihe formiraju se radi osiguranja stabilnosti proizvodnje električne i/ili toplotne energije za tržište i za kupce koji zahtijevaju posebnu sigurnost i kvalitet snabdijevanja u Federaciji BiH, te za stabilno i sigurno odvijanje vazdušnog saobraćaja.

(2) Operativne zalihe formiraju se na nivou petnaestodnevni prosječnih potreba u prethodnoj kalendarskoj godini.

(3) Operativne zalihe formiraju se za sljedeće naftne derivate: dizel goriva, lož ulja, gorivo za mlazne motore i LPG i to isključivo u rezervoarima koji su locirani na teritoriji Federacije BiH.

(4) Obaveznici osiguranja operativnih zaliha su:

a) energetske subjekti koji iz naftnih derivata iz stav (3) ovoga člana proizvode električnu ili toplinsku energiju za tržište, tarifne kupce ili za vlastite potrebe,

b) javne ustanove iz oblasti obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite koji proizvode ili mogu proizvoditi električnu ili toplotnu energiju za vlastite potrebe iz naftnih derivata iz stava (3) ovoga člana,

c) energetske subjekti koji pružaju uslugu snabdijevanja naftnim derivatima na aerodromima otvorenim za međunarodni saobraćaj.

(5) Obaveznici iz stava (4) ovoga člana su dužni čuvati operativne zalihe u vlastitim skladištima ili iste obezbjediti ugovoranjem o prvenstvu kupovine s energetske subjektima iz člana 9. tačkama b) i e) ovog zakona u njihovim skladištima.

(6) Pravilnik kojim se definišu postupci, rokovi, način čuvanja, dinamika uspostavljanja operativnih zaliha i izvještavanje o zalihama donosi Ministar.

VI. OBAVEZNE ZALIHE NAFTNIH DERIVATA

Član 38.

(Obavezne zalihe)

Obavezne zalihe naftnih derivata formiraće se radi osiguranja snabdijevanja naftnim derivatima u slučaju prijetnje energetske sigurnosti Bosne i Hercegovine zbog vanrednih poremećaja u snabdijevanju, a u skladu sa direktivom 2009/119/EC.

VII. REZERVE NAFTNIH DERIVATA

Član 39.

(Rezerve naftnih derivata)

(1) Rezerve naftnih derivata formiraju se i koriste s ciljem obezbjeđenja snabdijevanja naftnim derivatima Federacije BiH u slučaju prijetnje energetske sigurnosti uzrokovanoj vanrednim poremećajima u snabdijevanju.

(2) Odluku i uslove pod kojima se puštaju na tržište i koriste rezerve naftnih derivata iz stava (1) ovog člana donosi Vlada na osnovu usklađenog prijedloga Ministarstva.

(3) Odlukom iz stava (2) ovog člana se određuju i energetske subjekti koji su dužni izvršiti distribuciju rezervi naftnih derivata na teritoriji Federacije BiH.

(4) Rezerve iz stava (1) ovog člana uključuju sljedeće grupe naftnih derivata:

a) motorne benzine,

b) dizel gorivo,

c) lož ulje – LUEL.

(5) Rezerve naftnih derivata iz stava (3) ovog člana se čuvaju u gotovim proizvodima isključivo u skladištima koja su u vlasništvu Operatora i ne mogu predmetom izvršenja.

(6) Skladišta iz stava (4) ovog člana mogu se registrovati i kao carinska skladišta u skladu sa posebnim propisima.

(7) Skladišta iz stava (4) ovog člana se mogu iznajmljivati drugim energetske subjektima u skladu sa zakonima.

(8) Na prijedlog Operatora Ministar donosi propis kojim definiše način obezbjeđenja, organizaciju skladištenja, regionalni raspored i dinamiku formiranja i zadržavanja rezervi naftnih derivata.

Član 40.
(Operator rezervi naftnih derivata)

- (1) Za Operatora rezervi naftnih derivata određuje se privredno društvo Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo.
- (2) Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo dužno je da, u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona, uskladi opšta akta društva sa ovim zakonom.
- (3) Operator je jedini ovlašten za uspostavu i zavljanje rezervi naftnih derivata i sa istim ne smije poslovati bez prethodne pisane saglasnosti Ministarstva.
- (4) Aktivnosti iz stava (3) ovog člana Operator obavlja u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09 i 60/10) i ovim zakonom.
- (5) Prilikom nabavke naftnih derivata s ciljem uspostave ili zavljanja rezervi naftnih derivata Operator nije dužan uplaćivati Naknadu.
- (6) Operator je dužan ovlaštenim predstavnicima Ministarstva omogućiti pregled pratećih dokumenata i kontrolu uspostavljanja rezervi naftnih derivata.
- (7) Ministarstvo i Operator, dužni su čuvati sve dokumente, podatke i statističke dokumente koji se odnose na vrstu, količinu, kvalitet i razmještaj rezervi naftnih derivata, najmanje 5 godina od dana njihova nastanka.

Član 41.
(djelatnosti Operatora)

- (1) Djelatnosti Operatora, između ostalih, su:
  - a) trgovina na veliko tekućim gorivima i srodnim proizvodima,
  - b) skladištenje naftnih derivata,
  - c) stavljanje rezervi naftnih derivata na tržište u slučaju poremećaja snabdijevanja,
  - d) organizacija, nadzor i upravljanje količinama i kvalitetom rezervi naftnih derivata,
  - e) prikupljanje i obrada podataka o stanju i prometu operativnih zaliha naftnih derivata i rezervi naftnih derivata,
  - f) saradnja s ministarstvima i nadležnim inspekcijama u skladu sa posebnim propisima,
  - g) saradnja s domaćim i inozemnim energetske tijelima i/ili subjektima.
  - h) Obezbjedenje tehničko-tehnološke ispravnosti postrojenja i skladišta za skladištenje naftnih derivata.
- (2) Obavljanje djelatnosti iz stava (1) ovog člana će, na osnovu usaglašenog prijedloga Ministarstva i Operatora, biti regulisano ugovorom sa Vladom.
- (3) Skladištenje rezervi naftnih derivata u objektima u vlasništvu Operatora te upravljanje ovim objektima Operator ne može povjeriti drugom energetske subjektu.

VIII. NADZOR

Član 42.

(Upravni i inspekcijski nadzor)

(1) Upravni nadzor, koji obuhvata nadzor nad primjenom odredbi ovog zakona i drugih propisa, nadzor nad obavljenjem poslova određenih ovim zakonom, nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koje donose nadležni organi, kao i nadzor nad njihovim postupanjem obavlja Ministarstvo i Federalno ministarstvo trgovine, svako u okviru svojih nadležnosti, u skladu sa ovlaštenjima propisanim ovim zakonom i Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave (Službene novine Federacije BiH, br. 58/02, 19/03, 38/05, 2/06, 8/06 i 61/06) u svrhu bezbjednog, redovnog i kvalitetnog snabdijevanja naftnim derivatima.

(2) Poslove inspekcijskog nadzora nad primjenom i sprovođenjem ovog zakona vrše Tehnička i Tržišna inspekcija Federalne uprave za inspekcijske poslove, u skladu sa Zakonom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 69/05), neposrednim uvidom kod energetskog subjekta u pogledu primjene odredbi ovog zakona, kao i poduzimanju upravnih i drugih mjera i radnji u skladu sa Zakonom o upravi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 28/97), a po postupku utvrđenom Zakonom o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) i Zakonom o prekršajima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH, broj: 31/06), sa ciljem usklađivanja utvrđenih nepravilnosti sa propisima.

(3) Nadzor će se prije svega vršiti redovnim kontrolama, ali i vanredno u slučajevima saznanja o eventualno uočenim nedostacima.

(4) U okviru redovne kontrole Federalna inspekcija obavlja:

- a) Inspekcijski nadzor nad dostavom podataka nadležnim organima;
- b) Kontrolu posjedovanja i valjanosti energetskih dozvola;
- c) Kontrolu postrojenja i dokumenata vezanih za energetske dozvole;
- d) Kontrolu kvaliteta naftnih derivata i odgovarajuće dokumentacije;
- e) Kontrolu provođenja Programa i dinamike provođenja monitoringa;
- f) Kontrolu označavanja pumpnih automata;
- g) Kontrola ugovora između Prodavača i ovlaštenog energetskog subjekta;
- h) Kontrola operativnih zaliha.

(5) U slučaju potrebe za vanrednom kontrolom Federalna uprava za inspekcijske poslove će na pismeni zahtjev Ministarstva, odnosno, Federalnog ministarstva trgovine, a u skladu sa odgovarajućim odredbama Zakona o inspekcijama u Federaciji BiH, („Službene novine Federacije BiH“ broj. 69/05) izvršiti vanrednu kontrolu u skladu sa zahtjevom.

IX. KAZNENE ODREDBE

Član 43.

(1) Za prekršaj kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 7.000 KM do 15.000 KM pravno lice, ako:

- a) počne obavljanje djelatnosti suprotno članu 11. stav (1) ovog zakona,
- b) ne uplati Naknadu u skladu sa članom 30. stav (6) ovog zakona,

c) prodaje LPG u bocama suprotno odredbama člana 36. ovog zakona,

d) u svojstvu inspekcijskog tijela i/ili laboratorije izda netačno Uvjerenje o usklađenosti kvaliteta tečnih naftnih goriva, odnosno netačan Izvještaj o ispitivanju, odnosno postupi suprotno odredbama člana 34. ovog zakona.

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 3.000 KM.

(3) Za ponovljeni prekršaj pravnog lica iz stava (1) tačka d) ovog člana Ministarstvo pokreće postupak za oduzimanje dozvole za rad.

Član 44.

(1) Za prekršaj kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 12.000 KM pravno lice, ako:

a) ne dostavlja nadležnim organima podatke iz člana 14. ovog zakona,

b) ne iskaže iznos Naknade na računu/fakturi u skladu sa članom 30. stav (5) ovog zakona,

c) ne obezbijedi operativne zalihe naftnih derivata u skladu sa članom 37. ovog zakona.

d) ne postupi u skladu sa odredbama člana 31. stav (4) ovog zakona.

e) koristi sredstava za poboljšanje parametara goriva suprotno odredbama člana 31. stav (5) ovog zakona.

f) ne dozvoli uzimanje uzorka akreditovanom inspekcijskom tijelu kako je propisano u član 34. stav (8) ovog zakona,

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 3.000 KM.

Član 45.

(1) Za prekršaj kaznit će se novčanom kaznom od 3.000 KM do 5.000 KM pravno lice, ako postupi suprotno odredbi člana 33. ovog zakona o označavanju pumpnih automata.

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200 KM do 1.000 KM.

X. PRELAZNE ODREDBE

Član 46.

(Popis zaliha goriva)

(1) Odredbe ovog zakona ne odnose se na tečna naftna goriva nabavljena za potrebe tržišta Federacije BiH i uskladištena na teritoriji Federacije BiH na dan stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Direkcija za robne rezerve Federacije BiH i dobavljači su obavezni na dan stupanja na snagu ovog zakona popisati tečna naftna goriva iz stava (1) i popise dostaviti Ministarstvu u roku od petnaest dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Direkcija za robne rezerve Federacije BiH je dužna utrošiti ili zanoviti tečna naftna goriva popisana u skladu sa stavom (2) ovog člana u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(4) Dobavljači su dužni utrošiti ili prodati krajnjem kupcu tečna goriva, popisana u skladu sa stavom (2) ovog člana, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 47.

(Rok za prvo podošenje zahtjeva za energetske dozvole)

Energetski subjekti koji u trenutku stupanja na snagu ovog zakona, već obavljaju jednu i više energetske djelatnosti za koje je ovim zakonom predviđena obaveza posjedovanja energetske dozvole, moraju u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, podnijeti zahtjev za izdavanjem energetske dozvole.

Član 48.

(Biogoriva)

Uslovi, način i postupak proizvodnje, trgovine, skladištenja i korištenja biogoriva u transportu, kao i druga pitanja od značaja za poticanje proizvodnje i korištenja biogoriva će se regulisati posebnim zakonom.

Član 49.

(Pravilnik o LPG)

Ministar će, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti Pravilnik kojim će regulisati izgradnju postrojenja za skladištenje, pretakanje i punjenje LPG-a.

Član 50.

(Pravilnik o izgradnji stanica za snabdijevanje gorivom)

Ministar će, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti Pravilnik o izgradnji stanica za snabdijevanje gorivom motornih vozila.

Član 51.

(Usklađivanje sa ovim zakonom)

Odredbe Zakona o unutrašnjoj trgovini („Službene novine Federacije BiH“ broj. 40/10), ukoliko nisu u skladu sa ovim zakonom, moraju se uskladiti sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

XI. ZAVRŠNA ODREDBA

Član 52.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE ZAKONA O NAFTNIM DERIVATIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I ZAKONSKI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o naftnim derivatima u Federaciji Bosne i Hercegovine sadržan je odredbi III.1.tačka f.), koji je izmjenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI Ustava Federacije Bosne i Hercegovine prema kojoj je propisana isključiva nadležnosti Federacije u utvrđivanju energetske politike.

II USKLAĐENOST SA ZAKONODAVSTVOM EVROPSKE UNIJE

Nacrt zakona o naftnim derivatima u Federaciji Bosne i Hercegovine ne preuzima odredbe evropskog zakonodavstva u naš zakonodavni sistem. Ipak, stvara uslove da se u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija BiH) lakše implementira obaveza BiH koja proističe iz potpisanog Ugovora o stabilizaciji i pridruživanju i Ugovora o osnivanju Energetske zajednice, a koja se odnosi na obavezu obezbjeđivanje tromjesečnih zaliha naftnih derivata a koja je sadržana u Direktivi 2009/119/EC.

III RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Osnovni razlog uvođenja ovog akta je činjenica da postojeća legislativa u Federaciji BiH ne prepoznaje naftne derivate kao stratešku sirovinu. Posljedice poteškoća u snabdijevanju, odnosno poremećaja na tržištu strateških sirovina se snažno negativno odražavaju na sva ostala tržišta roba i usluga tj dovode do poremećaja u funkcionisanju države. Pozitivni zakonski propisi u Federacije BiH ne definišu učesnike u tržištu naftnih derivata (nema regulacija tržišta), njihova prava i obaveze u smislu učesnika na ovom tržištu. U skopu ispunjavanje međunarodnih obaveza BiH koji proističu iz potpisanog Ugovora o stabilizaciji i pridruživanju i Ugovora o osnivanju Energetske zajednice, ali prije svega zbog potreba Federacije BiH/BiH u osiguranju stabilnog snabdijevanja n/d potrebno je ustanoviti sistem osiguravanja obaveznih naftnih rezervi.

Federacija BiH nema proizvodnih kapaciteta i isključivo ovisi o uvozu derivata nafte, odnosno međuentiteskoj trgovini, pa je ovo tržište jako osjetljivo na sve poremećaje u snabdijevanju. Postojeće zalihe naftnih derivata regulisane su Zakonom o federalnim robnim rezervama (bez posebnog izdvajanja od svih ostalih roba) i ne zadovoljavaju ni minimalne potrebe Federacije BiH. Vezano za gore navedeno, potrebno je istaći da je Bosna i Hercegovina potpisivanjem Ugovora o energetske zajednici, a naročito SPP-jem, preuzela međunarodnu obavezu formiranja obaveznih rezervi naftnih derivata u visini 90-to dnevne prosječne potrošnje. Direktiva EU br. 2009/119/EC „Emergency Oil Stock Obligation Directive 2009/119/EC“ propisuje obavezu formiranja zaliha nafte i naftnih derivata u visini 90-dnevnih neto uvezenih količina, odnosno 61- dnevnih količina unutrašnje potrošnje, šta god od ovo dvoje je veće, upravo radi osiguranja opskrbe ključnih postrojenja kao i provedbe adekvatnih reakcija na vanjske ili unutarnje poremećaje u opskrbi. Upravljanje ovim obveznim zalihama je ključni element sistema interventnog reagiranja.

Osim navedenog, postojeća legislativa u Federaciji BiH ne prepoznaje učešće na tržištu naftnih derivata kao energetska djelatnost, odnosno naftne derivate ne prepoznaje kao stratešku sirovinu. Kao rezultat ovoga, stanje na tržištu naftnih derivata karakteriše nepostojanje jasnih principa poslovanja. Sigurno je jedan od glavnih uzroka ovakvog stanja nepostojanje regulacionog tijela kako u Federaciji BiH tako i na nivou BiH koje bi uspostavilo transparentne i unaprijed ustanovljene standarde i principe poslovanja.

U postojećoj legislativi dostava podataka o uvozu, nabavci na domaćem tržištu, potrošnji, stanju zaliha i kvaliteti n/d nije propisana i samim time ni izbjegavanje te obaveze ne može biti sankcionisano, prikupljeni podaci su nekvalitetni. Navedeni podaci su osnova za bilansiranje koje je obaveza i po domaćim i po zakonima EU čije preuzimanje nas tek očekuje.

Ostali razlozi za donošenje ovog Zakona sadržani su i u obrazloženjima pojedinih odredbi kako slijedi:

Poglavlje I - Osnovne odredbe (čl.1 i 2.)

Poglavljem I se definiše oblast koja se uređuje ovim zakonom te se daju definicije izraza koji se koriste u zakonu.

Poglavlje II – Strategija, politika i planiranje razvoja naftnog sektora (čl.3 do 8.)

Poglavljem II daje se sadržaj, odnosno detaljan opis sljedećih strateških dokumenata:

- Strategija razvoja naftnog sektora,
- Politika razvoja naftnog sektora,
- Strateški plan razvoja naftnog sektora i
- Akcioni plan.

Takođe, ovim poglavljem definiše se način pripreme te mehanizmi donošenja i ažuriranja ovih dokumenata. Bilans naftnih derivata definisan je članom 8. zakona.

Poglavlje III – Obavljanje djelatnosti (čl.9.-14.)

Ovim poglavljem definisane su energetske djelatnosti u smislu ovog zakona te navedeni opšti uslovi obavljanja djelatnosti, izgradnje energetskih objekata, uvoza naftnih derivata, zaštite okoline te, po prvi put, definisana obaveza dostavljanja podataka relevantnih za planiranje i praćenje nabavke i potrošnje naftnih derivata neophodnih za kreiranje Plana energetskih potreba Federacije BiH te praćenje njegovog izvršenja.

Poglavlje IV – Regulisanje naftnog sektora (čl.15 do 27.)

Poglavlje IV je dio zakona koji zadužuje Regulatornu komisiju za energiju da vrši regulaciju energetskih djelatnosti u naftnom sektoru. U nastavku se preciziraju nadležnosti Regulatorne komisije i njene obaveze. Definiše se Energetska dozvola i to tako da se prezira njen sadržaj i postupak izdavanja odnosno oduzimanja.

Odredbe navedene u ovom poglavlju uspostavljaju i Registar izdatih Energetskih dozvola.

Poglavlje V – Sigurnost snabdijevanja tržišta naftnim derivata (čl.28 do 37.)

Vrlo važne teme sigurnosti snabdijevanja predmet su odredbi poglavlja V zakona. Ovim poglavljem, takođe, tretiraju se formiranja cijena naftnih derivata te definisanje i kontrola kvaliteta naftnih derivata na tržištu Federacije BiH. Po prvi put u našem zakonodavstvu regulišu se uslovi za stavljanje na tržište tečnog naftnog gasa (propan-butan) u bocama. U nastavku je data definicija operativnih zaliha naftnih derivata za potrebe tržišta Federacije BiH, te naknade za uspostavu rezervi naftnih derivata,.

Poglavlje VI – Obavezne zalihe naftnih derivata (član 38.)

Ovi članom iskazano je opredjeljenje Federacije BiH da obavezu koja proističe iz potpisanog Ugovora o stabilizaciji i pridruživanju i Ugovora o osnivanju Energetske zajednice, a koja se odnosi na obezbjeđivanje tromjesečnih zaliha naftnih derivata riješi u skladu sa odredbama Direktive 2009/119/EC. Takođe, za Operatora rezervi naftnih derivata određuje se privredno društvo Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo, te se definišu ovlasti, dužnosti i djelatnosti Operatora.

Poglavlje VII – Rezerve naftnih derivata (čl. 39. do 41.)

Ovim poglavljem definišu se rezerve naftnih derivata koje se uspostavljaju s ciljem obezbjeđenja snabdijevanja naftnim derivatima Federacije BiH u slučaju prijetnje energetske sigurnosti uzrokovanoj vanrednim poremećajima u snabdijevanju.

Poglavlje VIII – Nadzor (član 42.)

Upravni nadzor nad sprovođenjem odredbi ovog Zakona dodijeljen je Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije i Ministarstvu nadležno za oblast trgovine. Poslove inspeksijskog nadzora nad primjenom i sprovođenjem ovog zakona vrše Tehnička i Tržišna inspekcija Federalne uprave za inspeksijske poslove.

Poglavlje IX – Kaznene odredbe (čl 43. do 45.)

U ovom poglavlju definisane su kaznene odredbe.

Poglavlje X – Prelazne odredbe (čl 46. do 51.)

Odredbama koje su sadržane u članovima Poglavlja X zakona definisani su rokovi za dostavu popisa zatečenih zaliha naftnih derivata, prvo podnošenje zahtijeva za energetske dozvolu, donošenje pravilnika te odgodu primjene.

Poglavlje XI – Završna odredba (član 52.)

Završna odredba o danu stupanja na snagu ovog Zakona data je u posljednjem članu.

IV FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno izdvojiti posebna sredstva u Budžetu Federacije BiH.